

Carl Sarap

Kärdla veevõtukoht 1939. a. EFA 0-182820

Carl Sarap sündis 04.03.1892 Sompas mõisavalitseja peres, õppis Tartus ning avas seal oma kirjastuse ja raamatukaupluse “Odamees”, mis küll 1927. aastal pankrotistus. Fotograafiaga asus Carl Sarap tegelema 1930. aastatel Rakvere perioodil, seda küll oma teise abikaasa J. Triefeldti nime all (ilmselt tasumata võlgade tõttu), kellele kuulus ka raamatukauplus. Carl Sarap rändas koos abikaasaga mööda Eestit, mille tulemusena valmis populaarne postkaardisari “Kaunis Kodumaa”. Teadaolevalt on ta koos G. Suitsuga külastanud ja üles pildistanud noore Kreutzwaldiga seotud paigad Virumaal, Fr. Tuglase ja fotoaparaadiga aga rännanud “Väike Illimari” radadel. Koos Otto Liiviga külastas ta kindluste varemeid, linnuseid ja kuulsamaid lahingupaiku Tartu lähistel. Tema tippsaavutuseks on peetud fotoalbumit “Vana Narva” (1939).

Leipzigis messil 1940 esindas ta Eestit kolme fotopannooaga: linnade vaated (Tallinn, Narva, Tartu), loodus ja tööstus.

Sarapi elutee lõppes traagiliselt: nimelt sattus ta 1941. aasta juuniküüditamisel juhuslikult küüditajate kätte, kes fotovarustust nähes tembeldasid ta spiooniks, ja pärast piinarikkaid ülekuulamisi vanglates suri ta 05.11.1942 Solikamski vangilaagris.

Carl Sarapi taasavastas teine Virumaa mees – nüüdseks samuti lahkunud Peeter Tooming –, kes fotoaparaadiga läbis Carl Sarapi teekonna, pildistades 1990-ndatel uuesti üles needsamad objektid ja kohad, mis Carl Sarap oli jäädvustanud 1930-ndatel. Nii sündis sari “55 aastat hiljem”.

Carl Sarapi fotokogu asub Rakvere muuseumis ja Tallinna Linnamuuseumis.

Need fotod on vastu võetud Filmiarhiivi TA Kodu-uurimise toimkonna kogude koosseisus, ja fotode tegemise aastaarvudele 1939–1940 mõeldes on ilmselt tegu C. Sarapi plaaniga võtta maakondade kaupa üles kultuuriloolisi paiku ning objekte, et sellest välja anda üldteos, mis haaraks kogu Eestimaad piirkondlike fotoalbumite kogumikena.

Ivi Tomingas

Rooslepa kirik 1939. a.
EFA 0-183129

Puidust Saksa kabel Kärđlas 1939. a. EFA 0-182788

Peasissepääs Haapsalu
piiskopilinnusesse 1938. a.
EFA 0-182982

Hullo rahvamaja Vormsil 1939. a. EFA 0-183031

Lihula mõis 1939. a. EFA 0-183066

Lihula ühiskauplus 1939. a. EFA 0-183072

Viljandi raekoda 1936. a.
EFA 0-186159

Paastu-Maarja kiriku pastoraat 1940. a. EFA 0-186286

Olustvere mõis 1940. a. EFA 0-186534

Posti tänav Mustlas 1940. a. EFA 0-186563

Talu Tarvastu–Pikasilla tee ääres 1940. a. EFA 0-186580

Sinialliku linnamägi 1940. a. EFA 0-187211